

פירות נוי

פנינים יקרים מתורת רבינו הגדול הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "משך חכמה" על התורה

חג הסוכות

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' ג תשפ"ז טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com כל הזכויות שמורות ©

להורדת כל המשך חכמה עם בינת החכמה חינם לחץ כאן

- א. [קה] (כג, מב-מג) – "בַּסֶּכֶת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֶּכֶת: (מג) לְמַעַן יָדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֶּכֶת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" ע"כ. יש לדקדק, הרי כל המועדות הם זכר ליציאת מצרים, במיוחד חג הפסח שהוא זכר ליציאת מצרים, ולא נזכר בכל המועדות יציאת מצרים רק בחג הסוכות. ואע"פ שכתוב למען ידעו דורותיכם כו' ולכן כתיב יציאת מצרים, אם כן מדוע לא כתיב בפסח למען ידעו כו', והרי חיוב אכילת מצה זכר ליציאת מצרים, על כרחך יש טעם מיוחד בחג הסוכות שאין באף אחד מהמועדות.
- ב. ונראה, שעבודות לה' ועבודות לאחרים תלויות זו בזו, שלא יתכן להיות משועבד לאחר ולהיות משועבד לה', ולא יתכן להיות משועבד לה' ולהיות משועבד לאחר, וככל שאדם משתעבד לה' יהיה פחות משועבד לאחרים. ולכן הוציאם ממצרים ולא נתן להם את התורה במצרים, כיון שבנתינת התורה נהיו משועבדים לה', ולא יתכן שיעבוד לה' כאשר משועבדים למצרים, והטעם העיקרי ביציאת מצרים היה כדי שיהיו יכולים להיות משועבדים לה', וכל זמן שמשועבדים לפרעה אינם יכולים להיות משועבדים לה'. והנה שיעבוד זה להיות משועבד לה' לא יתכן רק על ידי קיום מצוות והכנעת כל החומר, אז יהיה משוחרר משיעבוד אחרים, כי על ידי המצוות הוא מסובב בקדושת ה'.
- ג. לכן עבדי הם ולא עבדים לעבדים (בבא מציעא י, א), וראשית בצאתם ממצרים אמר להם, כי יצא בשש, כי אין קנין בישראל רק לה' לבדו, ולכן בסוף פרשת שילוח עבדים (ויקרא כה, נה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי כו' אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים אני ה' וכו', ולכן גם מגלות יוציא לבלי היות עבדי אחשוּרוֹשׁ, כמו שהבטיח (ויקרא כו, מד – מה) וזכרתי להם כו' אשר כו', וזה בא מסיבת קדושת המצוות אשר מקדשים את ישראל וכל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו מוחזק שלא יחטא, שנאמר חונה מלאך ה' סביב מצוות המסבבים האדם כו'.
- ד. אולם כל החומר בכל מקום נתקדש בבואו לראות בעזרה וזה יראה האדון, שאין לו אלא אדון אחד, כי מי יוכל להשתעבד במי שקנוי להאדון יתברך, אמנם זה רק בלא חומריותו, אכן מצוה שיכנס האדם בכל חומר, היינו באכילה ושתייה, ושינה וכו' היא הסוכה, לכן נתקדש כל החומר הישראלי, שלא יוכל להשתעבד ולהמכר לבן אדם, רק יהיו עבדי ה' כמו שהוציאם ממצרים להיות לו לעבדים והוא יהיה להם לאלקים, ודו"ק. ולכן זכו לענני כבוד שהיו מוקפים כל חומריותם בענן ה' יומם ואש לילה.
- ה. ולפי זה יש עומק אחר לגמרי למשמעות למען ידעו כו', שאין הפירוש כפשוטו, שעל ידי הסוכה ידעו שהוציאם ממצרים, אלא עומק הכונה היא, שעל ידי קודשת הסוכה הגדולה ידעו שה' הוציאם ממצרים ליטול מהם עול שיעבוד, כדי שיוכל לחול עליהם קדושת הסוכה.
- ו. תמצית דבריו: סוכות, היא המצוה היחידה שכל גופו מתקדש בה, באכילה ושתייה ולינה בסוכה, וזה אי אפשר אלא אם הוא משוחרר מעול אחר, שאי אפשר להיות משועבד לה' אם יש עליו שיעבוד אחר, ולכן הוציאנו ממצרים לקבל את התורה, כי אין אפשרות להיות משועבד לה' כאשר אנו משועבדים למצרים, ורק לאחר השחרור משיעבוד מצרים השרה עלינו את שכינתו בענני הכבוד, לכן רק בסוכות כתוב למען ידעו דורותיכם.